

Φθιωτική τοπική Ιστορία (μέρος Β')

ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ (1836-2026)

(Εκατόν ενενήντα χρόνια προσφοράς και θυσίας: Των Δημάρχων, των Αντιδημάρχων, των δημοτικών συμβούλων και των δημοτικών υπαλλήλων)

Του κ. Δημητρίου Θ. Νάτσιου, Φιλολόγου-Λαμία

Β' Δήμαρχοι της Λαμίας τον προηγούμενο αιώνα (20^{ον})

Στις δημοτικές εκλογές του 1899 δήμαρχος εξελέγη ο Νικόλαος Αναστασίου Κρίτσας (1847-1931). Είναι ο δεύτερος δήμαρχος, που προσφέρει στον Δήμο Λαμιέων η μεγάλη Ασπροποταμίτικη οικογένεια των Κριτσαίων. Έχει συνδέσει το όνομά του με έργα κοινής ωφελείας και έδωσε στη Λαμία εικόνα πολιτισμένης επαρχιακής πρωτεύουσας. Εχάραξε, κατασκεύασε και διαπλάτυνε την οδό «Εκκλησιών» απ' το ανατολικό σημείο και μέχρι τα «Πηγαδούλια», δεντροφύτευσε την περιοχή των «Πηγαδουλίων» και τον λοφίσκο, όπου ο Ι. Ναός Μιχαήλ και Γαβριήλ, συμπλήρωσε και δεντροφύτευσε τον λόφο της Ακρολαμίας (Κάστρο). Μικρή οδός της Λαμίας (ολίγων μέτρων) φέρνει το όνομά του, πλησίον της πλατείας «Διάκου». (Περαισσότερα για το έργο του Νικόλαου Αναστ. Κρίτσα, αγγλικά και ελληνικά δημάρχων στο βιβλίο: Δημητρίου Θ. Νάτσιου «Οι δήμαρχοι της Λαμίας», (1836-1996), Λαμία, 1996).

Διάδοχος του Νικόλαου Αναστ. Κρίτσα ήταν ο Σπύρος Κομνά Τράκας, γιος του Κομνά Σπύρου Τράκα, δημάρχου και βουλευτή, από την Αγόριανη Παρνασσίδας. Υπήρξε ιστορική οικογένεια. Ο Σπύρος Κομνάς Τράκας εξελέγη δύο φορές δήμαρχος (1903 και 1908), αλλήλα παρέμεινε ως δήμαρχος ως το 1914, διότι με την κατάργηση του δημοτικού συστήματος και την εφαρμογή του μικτού (δήμοι και κοινότητες) το 1912, δεν έγιναν άμεσα εκλογές, αλλήλα το 1914, λόγω των Βαλκανικών πολέμων. Επί δημαρχίας του κτίσθηκε το διδακτήριο του Παρθεναγωγείου (σημερινό «Πέτρινο»), κατασκευάσθηκε (ισοπεδώθηκε) η πλατεία του Αγίου Λουκά, αγοράσθηκε ο χώρος στην «Καμηλόβρυση», όπου βρίσκεται το μνημείο των πεσόντων το 1897 και συνεχίσθηκαν οι εργασίες κατασκευής του Ι. Ναού του Ευαγγελισμού (σημερινή Μητρόπολη). Οδός στη συνοικία «Πλάκα» της Λαμίας φέρει το όνομά του, (παράλληλος της «Γρηγοροπούλου»).

Έπειτα από τη νίκη του Ελευθερίου Βενιζέλου στις εκλογές του Μαρτίου το 1912, έγιναν μεταρρυθμίσεις στην οργάνωση και λειτουργία του Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Με Βασιλικό Διάταγμα της 29 Αυγούστου 1912 έπαυσε να ισχύει το δημοτικό σύστημα (27 Δεκεμβρίου 1833-1912) και καθιερώθηκε το κοινοτικό, το οποίο ίσχυσε για πολλές δεκαετίες. Η αλλαγή εκείνη είχε ως αποτέλεσμα την κατάργηση των έως τότε Δήμων. Με το νέο σύστημα συστήθηκαν οι Κοινότητες και δημιουργήθηκαν λίγοι Δήμοι, όχι όμως, με τη μορφή και την έκταση των παλιών Δήμων. Στον νομό Φθιωτιδοφωκίδας διατηρήθηκε μόνο ο Δήμος Λαμιέων.

Εκλογές έγιναν στις 9 Φεβρουαρίου 1914 και δήμαρχος εξελέγη ο φαρμακοποιός Στυλιανός Κ. Αναστασίου, ο οποίος παρέμεινε στο αξίωμα αυτό ως τις 20 Νοεμβρίου 1925, αλλήλα με «διαλείμματα»... διότι ο δημαρχιακός του βίος δεν υπήρξε «ανέφελος» και τούτο, επειδή συνέπεσε με τον ελληνικό διχασμό της περιόδου εκείνης (1916-1917).

Ο Στυλιανός Κ. Αναστασίου, επειδή τάχθηκε με το μέρος του Ελευθερίου Βενιζέλου, καθαιρέθηκε από το αξίωμα του δημάρχου την 20^η Νοεμβρίου 1916 με ψήφισμα του Δημοτικού Συμβουλίου Λαμιέων και έπειτα απ' το μεγάλο συλλαλητήριο στη Λαμία των ημερών εκείνων. Ας σημειωθεί ότι το ίδιο Δημοτικό Συμβούλιο διέγραψε απ' τα μητρώα του Δήμου τους τότε βουλευτές του Ελευθερίου Βενιζέλου, που εξελέγοντο στη Φθιώτιδα: Ιωάννη Τσιριμώκο και Νικόλαο Ξηρό «ως ακουλουθησάντας εν γνώσει την βδελυράν και προδοτικήν πολιτικήν του Βενιζέλου και συνεργαζομένους μετ'αυτού και προκαλέσαντας και επιδιώξαντας δι'αθέμιτων μέσων την ανατροπήν του καθεστώτος και του θρόνου και όλης τας παρούσας συμφοράς των Ελλήνων. Το Δημοτικό Συμβούλιον εκπροσωπών την γνώμην απάντων των δημοτών του θεωρεί αυτούς αναξίους να φέρωσι το όνομα πολίτου Έλληνας και δημότου Λαμιέων και διαγράφει αυτούς εκ του μητρώου και του δημοτολογίου του Δήμου Λαμιέων». (Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Λαμιέων της 23 Νοεμβρίου 1916). Την πε-

Η πλατεία «Σταγοράς» (πλ. «Πάρκου»), επί Νικ. Δουδουμπούλου (1938)

Η πλατεία «Πάρκου» (1998)

ρίοδο εκείνη, ο σκοταδισμός, η υποκρισία, ο φανατισμός, η πατριδοκαπηλία και η αμάθεια οδήγησαν τους Έλληνες στη συσώρευση... λίθων... «αναθέματος», για να «σώσουν» την Ελλάδα!

Το ίδιο Δημοτικό Συμβούλιο ακύρωσε την απόφασή του την 20^η Νοεμβρίου 1917 και ο δήμαρχος Στ. Αναστασίου επανήρθε στη θέση του, για να αντικατασταθεί και πάλι στις 12 Οκτωβρίου 1921, αλλήλα τον Αύγουστο του 1922 επανήρθε στο αξίωμά του. Ο ταραχώδης δημαρχιακός «βίος» έληξε στο τέλος του 1925

με την εκλογή νέου δημάρχου. Στη διάρκεια της δημαρχίας του ιδρύθηκε (1914) και ως το 1925 λειτουργήσε το «Αρσάκειον Ασκήτων Σχολείων Θηλέων Λαμίας», για το οποίο δεν έχει γραφεί τίποτε. Το ίδρυσε η Φιλεκαπαιδευτική Εταιρεία. Ακόμη, αποφασίσθηκε να γίνει Ενοριακός και Μητροπολιτικός ο Ιερός Ναός του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Λαμίας. Οδός της Λαμίας φέρνει το όνομά του πίσω απ' το διδακτήριο «Πέτρινο»: οδός "Στ. Αναστασίου".

Στα «διαλείμματα» της καθαίρεσης και της αντικατάστασης του Στ. Αναστασίου, αναπληρωτές-αντικαταστάτες του ήταν: 1) ο **Αθανάσιος Μιχαλόπουλος**, 1916-1917 και 1921-1922 και 2) ο **Γεώργιος Σ. Καρακαντάς** (26 Ιανουαρίου-3 Αυγούστου 1923), ο οποίος έμεινε στην ιστορία του Δήμου ως ο «τεθλιμμένος δήμαρχος». Και οι δυο τους ήταν αιρετοί δημοτικοί σύμβουλοι και αναπληρωτές-αντικαταστάτες δήμαρχοι. Στη διάρκεια της δημαρχίας του Στυλιανού Αναστασίου ήρθαν και εγκαταστάθηκαν στη Λαμία οι πρόσφυγες.

Στις εκλογές της 25^{ης} Οκτωβρίου 1925 δήμαρχος εξελέγη ο **Ιωάννης Γρηγορίου Μακρόπουλος** (1883-1954), ο οποίος και να γραφτεί και να ληχθεί για τον νέο δήμαρχο και πολιτικό Γιάννη Μακρόπουλο είναι λίγα. Εδώ αναφέρεται μόνο ότι έφερε το νερό από τον Γοργοπόταμο, απήλλοξε την πόλη από την ελονοσία, καλύφθηκε το ρέμα από τα «Πηγαδούλια» μέχρι τη «λαμιακή τάφρο» δόθηκαν ονόματα σε ανώνυμους δρόμους και αγοράσθηκε η οικία του Αριστείδη Σκληβανιώτη, όπου στεγάστηκε το Δημαρχείο (1928-1982). Ακόμη, άρχισαν να τελούνται οι «Παλλημιακοί Αγώνες». Οδός της πόλης φέρνει το όνομά του.

Διάδοχός του ήταν ο **Γεώργιος Αθ. Πλατής** (1897-1977), ο οποίος προήρθε από τις εκλογές της 4^{ης} Αυγούστου 1929, αφού έλαβε 2 ψήφους περισσότερες! Αντίπαλός του ήταν ο Αθανάσιος Γ. Γραμματικός. Ο πρώτος έλαβε 1024 και ο δεύτερος 1022! Ο νέος δήμαρχος ήταν γόνος παλιάς οικογένειας της περιοχής μας. Ο πατέρας του, και εκείνος δικηγόρος, καταγόταν από τη Χωμίριανη Υπάτης, όπου είχε γεννηθεί το 1852. Επί δημαρχίας του Γεωργίου Αλεξάνδρου Πλατή επεκτάθηκε το υδραγωγείο προς τη Νέα Αμπλιανη, τη Νέα Μαγνησία προς τις οδούς «Εσθίν» και «Πατρόκλου» και προς τη συνοικία των Αγίων Θεοδώρων. Ακόμη, γιορτάσθηκε (1930) η πρώτη εκατονταετηρίδα της Εθνικής μας Παλιγγενεσίας, ενθρονίσθηκε ο Μητροπολίτης Φθιώτιδας Αμβρόσιος Νικολαΐδης (30 Οκτωβρίου 1932). Οδός της πόλης φέρνει το όνομά του.

Διάδοχός του ήταν ο τραπεζίτης **Σπύρος Πέτρου Πετρόπουλος**. Ήταν ο τελευταίος προπολεμικός (προκατοχικός) (17 Φεβρουαρίου 1934) αλληλά και ο πρώτος μετακατοχικός αιρετός δήμαρχος Λαμιέων. Επί δημαρχίας του έγινε η δημοτική αγορά (κατεδαφίσθηκε τα τελευταία χρόνια) και δημιουργήθηκε το περίφημο και γνωστό δημοτικό ζήτημα (Δεκέμβριος 1935), αφού για πρώτη φορά παραιτήθηκε ολόκληρο το Δημοτικό Συμβούλιο, γεγονός όχι άσχετο με τη νοοτροπία του δημάρχου. Η δικτατορία της 4^{ης} Αυγούστου του 1936 δεν αντικατέστησε τον Σπύρο Πετρόπουλο αμέσως, αλλά το Σεπτέμβριο του 1937, διορίζοντας στη θέση του τον Νικόλαο Αλεξ. Δουδουμόπουλο. Δημοτικές εκλογές έγιναν έπειτα από 17 χρόνια (1934-1951). Ο Σπύρος Πετρόπουλος επανεξελέγη δήμαρχος στις 7 Μαΐου 1951. Θα το δούμε πιο κάτω.

Οι δήμαρχοι της Λαμίας από το 1937 ως το 1982

Η δικτατορία του Μεταξά, η Κατοχή (1941-1944), η περίοδος του Εμφυλίου πολέμου (1946-1949) και η μετεμφυλιοπολεμική περίοδος έχουν άμεση σχέση με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, αφού την περίοδο αυτή ο κυρίαρχος λαός παραμερίστηκε και ακυρώθηκε.

Ο τελευταίος αιρετός δήμαρχος Λαμιέων, ο τραπεζίτης Σπύρος Πέτρου Πετρόπουλος, ο οποίος προήρθε από τις εκλογές της 11^{ης} Φεβρουαρίου 1934, όπως είδαμε πιο πάνω, απομακρύνθηκε από το καθεστώς του Μεταξά το 1937 και στη θέση του διορίσθηκε ο **Νικόλαος Δουδουμόπουλος**, ο οποίος με την ιδιότητα του δημάρχου Λαμιέων παρέμεινε ως τον Ιούλιο του 1940. Ο ίδιος αργότερα υπήρξε νομάρχης Λαρίσης, Πάτρας και την περίοδο του 1948-1956 ήταν νομάρχης Κυκλάδων. Στη θέση του διορίσθηκε ο Αθανάσιος Γ. Γραμματικός, ο οποίος είναι και ο τελευταίος δήμαρχος Λαμιέων της προπολεμικής περιόδου.

Στη διάρκεια της δημαρχίας του Νικολάου Δουδουμοπούλου η πλατεία «Βασιλέως Κωνσταντίνου Β΄», διαμορφώθηκε και έγινε το πάρκο, από όπου έλαβε και την ανεπίσημη ονομασία πλατεία «Πάρκου», κτίσθηκε το περίπτερο του Αγίου Λουκά (όχι το σημερινό κτίσμα), άρχισε η τοποθέτηση υδρομέτρων στην πόλη, ιδρύθηκε το Δημοτικό Ωδείο, έγιναν και άλλα έργα.

Σε έκρυθμες περιόδους Δήμαρχοι της Λαμίας ήταν οι εξής:

1. Μιχαλόπουλος Αθανάσιος: Αιρετός δημοτικός σύμβουλος και διορισμένος δήμαρχος (1916-1917), 2. Καρακαντάς Γεώργιος, αιρετός δημοτικός σύμβουλος και διορισμένος δήμαρχος (1922).

Την περίοδο εκείνη αιρετός δήμαρχος Λαμιέων ήταν ο Στυλιανός Αναστασίου. Ήταν η περίοδος του Εθνικού Διχασμού και η Μικρασιατική εκστρατεία.

Από το 1941 ως το 1944, δηλαδή στην περίοδο της Κατοχής, διορισμένοι Δήμαρχοι Λαμιέων ήταν οι εξής: 1. Γραμματικός Αθανάσιος (1941) (ήταν από το 1940), 2. Πλατής Κων/νος (1941), 3. Τράκας Δημήτριος (1941-1942), 3. Ελασσώνας Ιωάννης (1942), 4. Τράκας Δημήτριος (για δεύτερη φορά) (1942-1943), 5. Κοντογιάννης Νικόλαος (1943), 6. Λατσός Δημήτριος (1943-1944), 7. Κοντομήτρος Ιωάννης (1944) (δολοφονήθηκε το 1944 από αντιστασιακές οργανώσεις), 8. Θεοδόσοπουλος Κλεομένης (1944),

ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ

(Εκατόν ενενήντα χρόνια προσφοράς των Αντιδημάρχων, των δημοτικών συμβούλων

Η πλατεία «Ελευθερίας», μετά την Κατοχή.

Η πλατεία «Διάκου» (νέωτερη περίοδος)

9. Κокκαλάκης Νικόλας (1944), 10. Νικόλαος Βέλλιος (1944-1945). Εξελέγη δια βοής στις 29 Οκτωβρίου 1944 στην πλατεία «Ελευθερίας». Ο μόνος δήμαρχος που εκλέγεται δια βοής.

Από το 1945 και ως το 1950 διορισμένοι δήμαρχοι Λαμιέων ήταν οι εξής:

1. Κατσόγιαννος Ηλίας (1945), 2. Κокκαλάκης Νικόλαος (1945), 3. Πασιάκος Απόστολος (1945-1946), 3. Παπασιόπουλος Ιωάννης (1946), 4. Ιωσήφ Σεραφείμ (1946), 5. Χαραλαμπίδης Σταύρος (1946-1948) (με αναπληρωτές του τους: Κουτσόδοντη Νικ., Μαχαίρα Αθ. και Κουτροζή Δημ.) 5. Μυρεσιώτης Ευάγγελος (1948-1950).

Από 16 Αυγούστου 1950 και ως 18 Απριλίου 1951 διορισμένος δήμαρχος Λαμιέων ήταν ο δικαστικός Ηρακλής Παπαδόπουλος.

Πρώτος μετακατοχικός δήμαρχος ήταν, όπως είδαμε πιο πάνω, ο τελευταίος προπολεμικός, ήτοι ο Σπύρος Πέτρου Πετρόπου-

λος, ο οποίος, αν και μειοψήφησε, αφού ήρθε τρίτος σε ψήφους, έγινε δήμαρχος!

Στις πρώτες μεταπολεμικές εκλογές της 15^{ης} Απριλίου 1951 για τον Δήμο Λαμιέων υπήρχαν τρεις συνδυασμοί α) του **Ευάγγελου Μυρεσιώτη**, 2) του **Ιωάννου Παπασιοπούλου** και 3) του **Σπύρου Πετρόπουλου**. Ο πρώτος έλαβε 1729, ο δεύτερος 1515 και ο τρίτος 1005 ψήφους. Η εκλογή του δημάρχου ήταν έμμεση, δηλαδή εκλεγόταν από τους εκλεγέντες δημοτικούς συμβούλους. Τότε, οι σύμβουλοι ήταν 30 (κανονικοί και αναπληρωματικοί), οι οποίοι εξέλεξαν τον μειοψηφίσαντα Σπύρο Π. Πετρόπουλο (ο Ευάγγελος Μυρεσιώτης έλαβε 12 και ο Σπ. Πετρόπουλος 18). Δημοτικοί σύμβουλοι: Ζ. Ζάχος, Κ. Τζαμάλας, Ν. Μουντούρης, Ευστ. Γκλέτσος, Γ. Δερβενούλας, Ι. Παπασιόπουλος, Β. Παπαγεωργίου, Χ. Σκαργιώτης, Λ. Βλαχογιάννης, Ευθ. Κωστακόπουλος, Π. Αιγινήτης, Ευαγ. Μυρεσιώτης, Λ. Τσαγκάρης και Ζ. Γαρδικής. Στη διάρκεια της δεύτερης δημαρχιακής θη-

(1836 - 2026)

και θυσίας: Των Δημάρχων,
και των δημοτικών υπαλλήλων)

Η δυτική Λαμία

Η νοτιοανατολική Λαμία

τείας του Σπ. Πετροπούλου άρχισε να λειτουργεί η Αστική Συγκοινωνία Λαμίας (1952), άλλαξε το σύστημα ηλεκτροφωτισμού της πόλης με την ίδρυση της Δ.Ε.Η., επανήρξε η τέλεση των «Παλλημακίων Αγώνων», κ.ά.

Διάδοχός του ήταν ο γνωστός και από άλλες θητείες του (διορισμένος) στον Δήμο, **Ιωάννης Παπασιόπουλος**, γιατρός στο επάγγελμα, ο οποίος προήρθε απ' τις εκλογές της 21^{ης} Νοεμβρίου 1954 (αυτή είναι η πρώτη εκλογή του, διότι επανεξελέγη για δεύτερη φορά στις εκλογές της 5^{ης} Απριλίου 1959). Το έργο του υπήρξε πλουσιώτατο, εδώ αναφέρεται μόνο ότι επί δημαρχίας του στις 4 Ιανουαρίου 1959 θεμελιώθηκε και στις 3 Δεκεμβρίου 1961 εγκαινιάσθηκε το Δημοτικό Θέατρο Λαμίας. Πλήρης κατάλογος των έργων του στο βιβλίο μου «**Οι Δήμαρχοι της Λαμίας (1836-1996)**», Λαμία 1996 και στις σελίδες: 51-59. Δρόμος της Λαμίας φέρνει το όνομά του. Απεβίωσε το 1967 ως δημοτικός σύμβουλος.

Στις εκλογές της 5^{ης} Ιουλίου 1964 δήμαρχος εξελέγη ο γιατρός **Απόστολος Κουνούπης** (1902-1984) απ' τους Δελφούς. Αυτή είναι η πρώτη εκλογή του, επανεξελέγη το 1975, αφού το 1967 το καθεστώς της 21^{ης} Απριλίου τον απομάκρυνε στις 11 Μαΐου, ημέρα Πέμπτη. Στη διάρκεια της δημαρχίας του άλλαξε η εικόνα της πλατείας «Πάρκου», όπου στήθηκε ο ανδριάντας του «Τσοτλιά» και άρχισε να κτίζεται η «Θερινή Δημοτική Σκηνή». Με διαταγή του στρατιωτικού διοικητή Φθιώτιδας υποστράτηγου Χρ. Φασόη, ο Απ. Κουνούπης απομακρύνθηκε από τη θέση του δημάρχου τον Μάιο του 1967. Καθήκοντα δημάρχου ανέλαβε ο Διευθυντής του Δήμου **Χαράλαμπος Τσουκαλάς**, αλλά για λίγες ημέρες, διότι καθήκοντα δημάρχου ανέλαβε αμέσως μετά, ο δημοτικός σύμβουλος και κτηματίας **Γεώργιος Πασιάκος** (26 Μαΐου- 1 Οκτωβρίου 1967). Διάδοχός του υπήρξε ο γιατρός **Νικόλαος Μουντούρης**, ο οποίος υπήρξε ο μακροβιότερος διορισμένος δήμαρχος Λαμιέων (2 Οκτωβρίου 1967-Σεπτέμβριος

1974). Το έργο του υπήρξε πλούσιο στον υλικό και τον πνευματικό τομέα (δημοτικά σφαγεία, «Πανελλήνια Έκθεση Λαμίας», κ.α.). Από το Σεπτέμβριο του 1974 ως τον Μάρτιο του 1975 δήμαρχος ήταν ο δικαστικός **Κοσμάς Αναγνωστάτος**. Μετά τον Νικόλαο Μουντούρη επανεξελέγη ο **Απ. Κουνούπης** (όπως είδαμε πιο πάνω) και ήταν δήμαρχος απ' το 1975 ως το 1978. Στις εκλογές (15^η και 22^η Οκτωβρίου 1978, έγιναν επαναληπτικές) δήμαρχος εξελέγη ο γιατρός **Αντώνης Φίλης** (1902-1993), από την Ξηρονομή Θηβών. Επί δημαρχίας του τοποθετήθηκαν νέοι αγωγοί υδρεύσεως, επεκτάθηκε το δημοτικό κοιμητήριο της «Ξηριώτισσας», δόθηκαν δωρεάν 90 στρέμματα στην πόλη από τον Μιήλ Χαλκιοπούλο, θεμελιώθηκε το Νέο Δημοτικό Περιπτερο του Αγίου Λουκά, κ.ά.

Οι Δήμαρχοι της Λαμίας την τελευταία εικοσαετία του περασμένου αιώνα

Την τελευταία εικοσαετία του περασμένου (20^{ου}) αιώνα, ο ιστορικός Δήμος των Λαμιέων ντυχόταν να διοικηθεί από τρεις νέους ανθρώπους, άριστους επιστήμονες και ικανούς τοπικούς άρχοντες. Αυτοί ήταν: ο γιατρός **Λάμπρος Ηλία Παπαδήμας**, μακαρίτης τώρα, ο δικηγόρος **Γεώργιος Θωμά Ντελής** και ο πολιτικός μηχανικός **Γεώργιος Νικ. Κοτρωνιάς**. Έχουν συνδέσει το όνομά τους με αξιόλογα και κοινωφελή δημοτικά έργα μακράς πνοής, πλαισιωμένοι και οι τρεις τους από άξιους και φωτισμένους συνεργάτες, τόσο δημοτικούς συμβούλους, όσο και ικανά στελέχη και υπαλλήλους του Δήμου. Ακόμη και οι τρεις αυτοί δήμαρχοι με το πολυσιχιδές έργο τους έχουν εκσυγχρονίσει την πόλη και έχουν επιλύσει πολλά και χρονίζοντα προβλήματα αυτής. Ακόμη, οι ίδιοι υπήρξαν αιρετοί δημοτικοί άρχοντες ευρυτάτης αποδοχής και κοινής εμπιστοσύνης.

Ο **Λάμπρος Ηλία Παπαδήμας** εξελέγη τρεις φορές δήμαρχος 1982, 1986, και 1990. Το 1993 όμως, παραιτήθηκε από το δημαρχιακό αξίωμα, επειδή ήταν υποψήφιος βουλευτής στις εκλογές του έτους εκείνου, οπότε και εξελέγη στον νομό Φθιώτιδας. Τότε, σύμφωνα με τον Κώδικα, καθήκοντα δημάρχου ασκούσε ο πλειοψηφών δημοτικός σύμβουλος **Ιωάννης Παπαδημητρίου**, ο οποίος συνεκάλεσε τους δημοτικούς συμβούλους της πλειοψηφίας για να εκλέξουν τον νέο δήμαρχο. Τότε εξελέγη έμμεσα, δήμαρχος ο, έως τότε, αντιδήμαρχος **Γεώργιος Θ. Ντελής**, στις 22 Σεπτεμβρίου 1993, ημέρα Πέμπτη, και μάλιστα ομόφωνα. Έτσι, από τότε και έως τις δημοτικές εκλογές της 16^{ης} Οκτωβρίου 1994 ήταν δήμαρχος, στις οποίες εξελέγη δήμαρχος με 59,67% (στις επαναληπτικές) με δεύτερο τον μακαρίτη, τώρα, **Νίκο Δασκαλόπουλο**. Ο Γ. Ντελής θα είναι δήμαρχος την περίοδο 1994-1998.

Διάδοχος του Γεωργίου Θ. Ντελή ήταν ο πολιτικός μηχανικός **Γεώργιος Νικ. Κοτρωνιάς**, ο οποίος ως δήμαρχος έχει ορισμένα ιδιαίτερα γνωρίσματα. Είναι ο μακροβιότερος, ως τώρα, δήμαρχος της Λαμίας από την απελευθέρωση της πόλης απ' τους Τούρκους (1833) μέχρι σήμερα και μάλιστα αιρετός. Εξελέγη, δήμαρχος σε τέσσερις συνεχείς εκλογικές αναμετρήσεις (1998, 2002, 2006 και 2010). Είναι, χρονολογικά, ο τελευταίος δήμαρχος του 20^{ου} αιώνα και ο πρώτος του 21^{ου}. **Επομένως, συνδέει δύο αιώνες και είναι δήμαρχος «δύο αιώνων»... του 20^{ου} και του 21^{ου}.** Ήταν δήμαρχος 16 χρόνια, τώρα είναι βουλευτής.

Η αναφορά στο πολυσιχιδές και μακρόχρονο έργο των τριών αυτών δημάρχων και των δημοτικών συμβουλήων θα είναι περιληπτική, σεβόμενος τη στενότητα του φιλόξενου χώρου του αγαπητού «Λαμιακού Τύπου». Επί δημαρχίας **Λάμπρου Παπαδήμα**: ίδρυση και λειτουργία του Α' Κέντρου Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑ.Π.Η.), ίδρυση της Δ.Ε.Τ.Π.Α., ίδρυση και λειτουργία γηπέδων μπάσκετ και βόλεϊ, ίδρυση «ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ Ρούμελης», ανέγερση του Μεγάρου στην οδό «Αιωνίων», έργα αποχέτευσης, συμβολή στην ίδρυση Αρχαιολογικού Μουσείου και στέγαση στο «Κάστρο», δεντροφύτευση, καθαριότητα, γιορτές «Φθιωτικά '92». Τον Νοέμβριο του 1991 στήθηκε ο ανδριάντας του Βελουχιώτη στην πλατεία «Λαού» (όλο το έργο του καταγράφεται στο βιβλιάρaki «**Το έργο μιας οκταετίας, 1983-1990**», τμήμα του περιεχομένου του έχει αναδημοσιευθεί στο βιβλίο «**Οι Δήμαρχοι της Λαμίας, 1836-1996**».

Ο δήμαρχος **Γεώργιος Ντελής** υπήρξε συνεχιστής του έργου του προκατόχου του. Για το έργο των δημάρχων Λάμπρου Παπαδήμα και Γιώργου Ντελή έχει εκδοθεί ένα βιβλιάρaki με τίτλο «**Το έργο μας**», Λαμία, 1994, το περιεχόμενο του οποίου αναδημοσιεύεται στο βιβλίο μου «**Οι Δήμαρχοι της Λαμίας, 1836-1996**», όπου γίνεται λόγος για την οργάνωση των υπηρεσιών του Δήμου, για την εφαρμογή του σχεδίου πόλης, για την προστασία περιβάλλοντος, για την καθαριότητα και το πράσινο, για το κυκλοφοριακό και τον πολιτισμό, για την εκπαίδευση-κατάρτιση, για την κοινωνική παρέμβαση, κ.ά. Τέλος, τα εγκαίνια λειτουργίας του Αρχαιολογικού Μουσείου έγιναν απ' τον δήμαρχο Γ. Ντελή (Σεπτέμβριος 1994).

Το 1998 αρχίζει, όπως είδαμε πιο πάνω, η μακρά περίοδος (1998-2014) της δημαρχίας του **Γιώργου Κοτρωνιά**. Επί δημαρχίας του θεμελιώθηκε (4 Ιουλίου 1998) και έγιναν τα εγκαίνια (7 Δεκεμβρίου 2006) του Γενικού Νοσοκομείου Λαμίας, επισκέφθη-

ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ (1836 - 2026)

(Εκατόν ενενήντα χρόνια προσφοράς και θυσίας: Των Δημάρχων, των Αντιδημάρχων, των δημοτικών συμβούλων και των δημοτικών υπαλλήλων)

Νεοκλασικό της Λαμίας

Η δυτική πλευρά της Λαμίας (1970)

κε τη Λαμία (7 Νοεμβρίου 2008) ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος, άρχισε η κατασκευή του ενεργειακά αυτόνομου κτηρίου της Δ.Ε.Υ.Α.Λ., ιδρύθηκε δίκτυο ηλεωφωρειακών γραμμών Mini Bus, ρυθμίσθηκε το θέμα των Ρομά, μετεστεγασθήκε το Δημαρχείο Λαμίας (2011) στο ανακαινισμένο κτήριο του παλιού Νοσοκομείου. Είναι μακρύς ο κατάλογος των έργων των τριών προηγούμενων δημάρχων. Χρειάζεται ειδική μελέτη.

Οι δήμαρχοι της Λαμίας από το 2014 ως το 2026

Από τον Σεπτέμβριο του 2014 ως τον Αύγουστο του 2019 δήμαρχος Λαμιέων ήταν ο κ. **Νικόλαος Δ. Σταυρογιάννης**. Τον διαδέχθηκε ο κ. **Ευθύμιος Κ. Καραϊσκού** από το 2019 ως το 2023 και εκείνος ο σημερινός δήμαρχος Λαμιέων κ. **Πανουργιάς Νικ. Παπαϊωάννου**. Και οι τρεις τους συνεχίζουν το έργο των προηγούμενων δημάρχων του ιστορικού Δήμου Λαμιέων.

Σεβόμενος τον φιλόξενο χώρο της αγαπητής εφημερίδας «Λαμιακός Τύπος», θα γίνει περιληπτική και σύντομη αναφορά στο πλούσιο έργο των δημάρχων των δύο προηγούμενων περιόδων.

Επί δημαρχίας του κ. **Νικόλαου Σταυρογιάννη** έγιναν, ανάμεσα στα άλλα, και τα εξής έργα στον διευρυμένο δήμο Λαμιέων. Ολοκληρώθηκε το πρότυπο βιοκλιματικό κτήριο της Δ.Ε.Υ.Α.Λ. και η εν λόγω δημοτική επιχείρηση από το 2017 διαθέτει μόνιμη ιδιόκτητη στέγη. Ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε σε χρήση ο αγωγός λυμάτων από τη Στυλίδα στις Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων Λαμίας, πετυχαίνοντας έτσι την προστασία του οικοσυστήματος του Μαλιακού κόλπου. Ολοκληρώθηκε η ανακαίνιση της Θερινής Δημοτικής Σκηνής, όπως και το έργο της αντιπλημμυρικής προστασίας της ανατολικής εισόδου της Λαμίας στην οδό «Στυλίδος» και ανακατασκευάσθηκαν: ο δρόμος, τα πεζοδρόμια και ο φωτισμός, μήκος δύο περίπου χιλιομέτρων. Ακόμα, ολοκληρώθηκαν οι Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων Λιανοκλαδίου Λουτρών Υπάτης.

Στον τομέα του **αθλητισμού** έγιναν τα εξής έργα. Ολοκληρώθηκε η ανακαίνιση των αποδυτηρίων και του περιβάλλοντος χώρου και κατασκευάσθηκε το πρώτο τμήμα του στεγαστρού στο Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο (Δ.Α.Κ.) «Αθανάσιος Διάκος» και άρχισαν οι διαδικασίες για την επέκτασή του. Ολοκληρώθηκε και δόθηκε σε χρήση το ταρτάν -ευρωπαϊκών προδιαγραφών- στο στάδιο της «Καμαρίτσας» με τα συνοδά έργα αναβάθμισης του

χώρου και του φωτισμού. Στον τομέα της **ύδρευσης** της πόλης συνεχίσθηκε το έργο του Γιάννη Μακρόπουλου και του Νίκου Μουντούρη με την ολοκλήρωση και τη λειτουργία του νέου τροφοδοτικού αγωγού ύδρευσης της Λαμίας από τις πηγές του Γοργοποτάμου, οι οποίες, ως σημειωθεί, είναι ο τρίτος και ο μεγαλύτερος σε χωρητικότητα από την κατασκευή του πρώτου, που έγινε το 1929 από τον Γιάννη Μακρόπουλο. Ο δεύτερος έγινε το 1970 από τον Νίκο Μουντούρη. Άλλο κοινωφελές έργο επί δημαρχίας του κ. Νίκου Σταυρογιάννη ήταν η αντικατάσταση του δημοτικού φωτισμού με λάμπες τύπου LED για ισχυρότερο φωτισμό και οικονομία στην κατανάλωση ρεύματος. Σήμερα η χρήση των λαμπτήρων τύπου LED έχει γενικευτεί. Ο Δήμος Λαμιέων ήταν ο πρώτος μεγάλος Δήμος που τις χρησιμοποίησε.

Στον **πολιτιστικό** τομέα καταρτίστηκε το μεγαλύτερο πλέον στην ιστορία της Λαμίας: Συντάχθηκε και εγκρίθηκε η «Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης» (Σ.Β.Α.Α.), εξασφαλίσθηκε η χρηματοδότησή της, στοχεύοντας με έργα και δράσεις, για να αναδειχθεί ο Δήμος Λαμιέων ως «αναγνωρίσιμος Τόπος Ιστορίας και Πολιτισμού παγκοσμίως». Ακόμη, αγοράσθηκε με χρηματοδότηση από το Πράσινο Ταμείο το διατηρητέο νεοκλασικό στην οδό «Αριστοτέλους» (πλατεία «Λαού»).

Άλλα έργα είναι η ολοκλήρωση της κατασκευής του τελευταίου ορόφου του Δημαρχείου, προκειμένου να στεγασθούν σ' αυτό όλες οι υπηρεσίες του Δήμου. Ακόμη, η μελέτη και η υπογραφή της σύμβασης ανάπλασης της πλατείας «Πάρκου», η επέκταση του συστήματος τηλεελέγχου-τηλεχειρισμού όλων των υδραγωγείων των Τ.Κ. του Δήμου, η επαναχρησιμοποίηση των υγρών αποβλήτων της Ε.Ε. Λυμάτων Λαμίας μετά από επεξεργασία για την άρδευση καλλιέργειών. Έγιναν και άλλα έργα.

Σύντομη αναφορά θα γίνει και στα κοινωφελή δημοτικά έργα της περιόδου 2019-2023, στη διάρκεια της δημαρχίας του κ. **Ευθυμίου Κ. Καραϊσκού**, δικηγόρου:

Αξιοποιήθηκε η περιοχή της Πανελληνίας Έκθεσης Λαμίας (Π.Ε.Λ.) με την κατασκευή τριών κτηρίων. Το εν λόγω έργο, προϋπολογισμού 48.000.000 ευρώ, σχεδιάσθηκε, χρηματοδοτήθηκε και δημοπρατήθηκε στην περίοδο της δημαρχίας του κ. Ευθυμίου Καραϊσκού και εκτελείται στην παρούσα περίοδο της δημαρχίας του κ. Πανουργιά Παπαϊωάννου. Το έργο για την κατασκευή του Κλειστού Κοιμητηρίου Λαμίας μελετήθηκε και άρχισε η δημοπρασία του στην περίοδο του προηγούμενου δημάρχου κ. Νικόλαου Σταυρογιάννη, ολοκληρώθηκε δε η δημοπρασία και κατασκευάσθηκε στην περίοδο του κ. Ευθυμίου Καραϊσκού, πλην του περιβάλλοντος χώρου. Ολοκληρώθηκε η ανάπλαση με παρεμβάσεις για την αντιπλημμυρική προστασία της οδού «Τυμφορτσού», στην πόλη της Λαμίας. Το έργο αυτό σχεδιάστηκε, χρηματοδοτήθηκε και εκτελέστηκε στην περίοδο

του κ. Ευθυμίου Καραϊσκού. Το ολοκληρωμένο Σχέδιο Αστικής Ανάπλασης Νοτιοδυτικού τμήματος Λαμίας στις οδούς «Αθηνών», «Κύπρου» και «Καλυβίων» και η κατασκευή δικτύων αποχέτευσης οικισμών λεκάνης του Σπερχειού ποταμού σχεδιάσθηκαν, χρηματοδοτήθηκαν και δημοπρατήθηκαν στην περίοδο του κ. Ευθυμίου Καραϊσκού και ολοκληρώνονται στην παρούσα περίοδο της δημαρχίας του κ. Πανουργιά Παπαϊωάννου. Ακόμη, η κατασκευή κυκλικών κόμβων στις οδούς «Θερμοπυλών», «Βασιλικών», «Κύπρου» και «Αθηνών», σχεδιάστηκε, χρηματοδοτήθηκε και εκτελέστηκε επί δημαρχίας κ. Ευθυμίου Καραϊσκού.

Στον **πολιτιστικό** τομέα έγιναν βελτιωτικές παρεμβάσεις ήπιας ανάπλασης-ανάδειξης του αρχαιοπολιτιστικού χώρου των Θερμοπυλών και στερέωση νοτίου και νοτιο-δυτικού τμήματος των τειχών του Κάστρου της Λαμίας. Ο σχεδιασμός, η χρηματοδότηση και η δημοπρασία του έργου αυτού έγινε από την προηγούμενη δημοτική αρχή και η παρούσα ολοκληρώνει, ενώ στον αθλητικό έγινε συντήρηση εγκαταστάσεων και κατασκευή στίβου στο γήπεδο της συνοικίας «Γαλανείκα» και στο γήπεδο των «Καλυβίων» επί δημαρχίας του κ. Ευθυμίου Καραϊσκού. Εκτός από τα κοινωφελή αυτά δημοτικά έργα ο δήμαρχος κ. Ευθύμιος Καραϊσκού αντιμετώπισε σθεναρά τα ακραία καιρικά φαινόμενα (πλημμύρες) αλλά και τις πυρκαγιές.

Υ.Γ.: Για το επιτελούμενο έργο από τη σημερινή Δημοτική Αρχή στον διευρυμένο Δήμο Λαμιέων θα γίνει λόγος προσεχώς.

Στα εκατόν ενενήντα χρόνια λειτουργίας του Δήμου Λαμιέων δεν υπήρξε γυναίκα δήμαρχος, αλλά μόνο άνδρες, υπήρξαν όμως γυναίκες δημοτικοί σύμβουλοι, οι οποίες ανέλαβαν υπεύθυνες θέσεις (αντιδήμαρχοι) με αξιόλογο έργο. Ακόμη διευθυντές του Δήμου (Χ. Τσουκαλάς και άλλοι) συνεργάσθηκαν με τη δημοτική αρχή.

Με την ευκαιρία του «ιοβηλαίου» τούτου πρέπει: α) Να δοθούν τα ονόματα των δημάρχων (όσων δε δόθηκαν) σε δρόμους της πόλης, β) να διοργανωθούν εκδηλώσεις (κάποιες διάρκειας) με περιεχόμενο την «πορεία» του Δήμου, γ) να τελεσθεί θρησκευτικό μνημόσυνο των θανόντων δημάρχων και υπαλλήλων στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό της πόλης και δ) να στηθεί μαρμαρίνη πλάκα στην είσοδο του δημαρχείου, όπου θα αναγράφεται το όνομα εκάστου δημάρχου και τα έτη της δημαρχίας του.